

Політична участь у Харкові: гендерні зміни та МОЖЛИВОСТІ ПІД час війни

Автор: Ніклас Бальбон (Niklas Balbon)

Зміст

Вступ	3
Політична участь у Харкові: загальна характеристика	4
Зміни в Політичній Учасі Жінок	5
Проблеми: Упередження, Перешкоди та Беклеш (негативна зворотна реакція)	7
Рекомендації	9

Вступ

Коли 24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабне вторгнення в Україну, значна частина Харківської області стала одним з перших теренів України, окупованих російськими військами. Відтоді Збройні сили України звільнили більшу частину території області¹. Проте війна і надалі впливає на чимало аспектів повсякденного життя, зокрема й на політичну участь, яка так само визначає, хто матиме вплив на ухвалення критично важливих політичних рішень щодо оборони, життєстійкості та відбудови країни.

Феміністичні дослідження показують, що зміни в політичній участі під час війни та після неї мають значну відношення до гендеру². Однак в українському контексті дослідження гендерних наслідків війни для політичної участі поки що нечисленні³, що обмежує можливості для емансипативних дій. Тому в цьому аналітичному звіті розглянуто зміни в гендерному розподілі політичної участі та влади в Харківській області від початку повномасштабного вторгнення. Такі знання мають вирішальне значення для формування ефективнішої політики, спрямованої на боротьбу з підпорядкованим становищем жінок у політиці. Це особливо актуально для міжнародних суб'єктів, які, попри їх дедалі більший вплив на життєстійкість і відновлення України, досі не приділяли цьому питанню достатньої уваги. Цей аналітичний звіт містить попередні ідеї та рекомендації щодо того, як міжнародні діячі можуть підтримати жінок-політичних у Харківській області.

Для підготовки цього аналітичного звіту в червні, липні та серпні 2023 року я провів онлайн-інтерв'ю з науковицями, активістками та політичними у Харківській області. Іноді такий підхід виявлявся складним для потенційних респонденток через постійні труднощі пов'язані з війною. Зокрема, потенційні учасниці інтерв'ю попереджали мене, що можуть бути недоступними для спілкування через брак часу, спричинений війною, або через психологічні труднощі, які можуть загостритися під час співбесід. Відповідно, я мав знайти альтернативну дослідницьку стратегію, яка б доповнила результати моїх опитувань. Для цього я надіслав політичним і науковцям низку письмових запитань у відкритій формі, на які вони могли відповісти в зручний для них час. Крім того, я поспілкувався з харківськими колегами, які люб'язно поділилися зі мною своїми дослідницькими напрацюваннями.

Цей аналітичний звіт складається з кількох частин. Спочатку я описую політичну систему Харківської області та різні форми політичної участі, що тут існують. Потім я детально описую зміни у формах політичної участі між гендерами з початку повномасштабного вторгнення, а також перешкоди, що виникають через ці зміни. Насамкінець я обговорюю політичні рекомендації для міжнародних суб'єктів, котрі пропонують налагодити діалог з політичними, місцевим

¹ Institute for the Study of War, "Story Maps," ArcGIS Story Maps, accessed July 13, 2023, <https://storymaps.arcgis.com/stories/733fe90805894bfc8562d90b106aa895>.

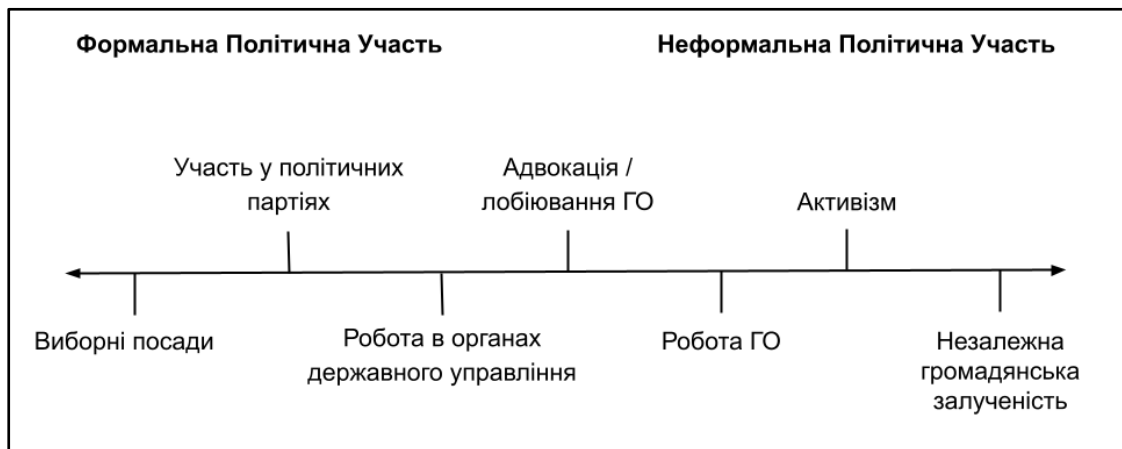
² Shelli Israelsen, "Women in Charge: The Effect of Rebel Governance and Women's Organisations on Karen Women's Political Participation," *Civil Wars* 20, no. 3 (2018): 379–407, DOI:10.1080/13698249.2018.1497315.; Niklas Balbon, "Why Do People Hate You, Mommy?: Militarized Masculinities and Women in Postwar Kosovar Politics," *Journal of Women, Politics & Policy* (2023), DOI:10.1080/1554477X.2023.2214475.

³ Наразі на національному рівні проведений лише оглядовий аналіз. Наприклад: UN Women, "Rapid gender analysis of Ukraine: Secondary Data Review (2022)," accessed July 13, 2023, <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2022/04/rapid-gender-analysis-of-ukraine-secondary-data-review>.

(феміністичним) громадянським суспільством і неурядовими організаціями з приводу навчальних програм.

Політична участь у Харкові: загальна характеристика

Перш ніж аналізувати вплив війни на політичну участь жінок у Харкові, важливо розмежувати різні форми політичної участі. Відмінності можна спостерігати у двох вимірах: на рівні політичної участі (національний, регіональний, місцевий) та за ступенем формалізації. Для наочності можна розташувати різні форми політичної участі в спектрі від найбільш формалізованої до найменш формалізованої (див. рис. 1)⁴. Необхідно аналізувати зміни за цими двома параметрами, бо респондентки зазначали, що війна не однаково впливає на всі форми політичної участі. Це означає, що жінки здобувають політичну владу в одних формах участі, але втрачають її в інших. До того ж, такий аналіз дозволяє нам запитати, чи можуть жінки переходити від однієї форми участі до іншої (виявляти політичну мобільність). Це вкрай актуальне питання, адже політична влада розподілена нерівномірно між різними формами участі, а це робить політичну мобільність необхідною умовою для сталого розвитку в бік більшої гендерної рівності.

взято з дослідження Селести Коенс і Саманти Гунавардана⁵.

Розглядаючи різні рівні політичної участі, слід враховувати, що Харківська область має багаторівневу структуру управління. На рівні виконавчої влади областю керує Харківська обласна державна адміністрація на чолі з головою Олегом Синегубовим. Після початку повномасштабного вторгнення була створена військово-цивільна адміністрація. До її складу входять управлінці Харківської обласної державної адміністрації та військові, її також очолює

⁴ Celeste Koens and Samantha J. Gunawardana, "A Continuum of Participation: Rethinking Tamil Women's Political Participation and Agency in Post-War Sri Lanka," *International Feminist Journal of Politics* 23, no. 3 (2021): 463–484, DOI:10.1080/14616742.2020.1734043; Joakim Ekman and Erik Amnå, "Political Participation and Civic Engagement: Towards a New Typology," *Human Affairs* 22, no. 3 (2012): 283–300, DOI:10.2478/s13374-012-0024-1.

⁵ Celeste Koens and Samantha J. Gunawardana, "A Continuum of Participation: Rethinking Tamil Women's Political Participation and Agency in Post-War Sri Lanka."

Синегубов⁶. Законодавча влада в Харківській області належить Харківській обласній раді, яка востаннє була обрана у 2020 році на п'ятирічний термін. Рада відповідає за ухвалення місцевого законодавства, затвердження бюджету області та нагляд за діяльністю обласної адміністрації. На місцевому рівні формальну політичну участь здійснюють оплачувані та неоплачувані виборні посадові особи (наприклад, мери), а також працівники обласної та місцевих адміністрацій. Водночас можемо спостерігати, що політична участь також проявляється через різноманітні неформальні засоби, як-от активізм, робота в ГО та незалежна громадянська залученість.

Зміни в Політичній Участі Жінок

Загалом війна спричиняє зміни в багатьох напрямках. Жінки втрачають і здобувають політичну владу залежно від форми та рівня їхньої політичної участі, а також географічного контексту. Останнє є важливим фактором, адже Харківська область охоплює райони, розташовані як поблизу, так і далі від лінії фронту. Деякі з цих районів досі окуповані Російською Федерацією, інші були звільнені у 2022 році, а ще інші взагалі не перебували під окупацією. Це означає, що існують значні місцеві відмінності щодо наслідків війни⁷, які по-різному впливають на політичну участь. Проте щодо змін у політичній участі можна виокремити такі тенденції:

Політична Участь на Вищому Рівні

Війна та створення військово-цивільних адміністрацій сприяють подальшій концентрації політичної влади в руках представників еліти. Це відбувається через спрощення процесів ухвалення рішень: скорочуються громадські слухання та консультації з громадянським суспільством. Крім того, оголошення воєнного стану перерозподіляє повноваження щодо ухвалення рішень на користь військово-цивільних адміністрацій, які переважно складаються з чоловіків⁸. Відповідно, можемо спостерігати посилення дисбалансу в гендерному розподілі політичної влади.

Що ж до виборних посад, то наразі невідомо, чи збільшиться частка жінок під час або після війни, позаяк останні регіональні вибори в Україні відбулися лише за 16 місяців до повномасштабного вторгнення. Тому поки що зарано судити про те, чи вплине війна на успіх жінок на виборах.

⁶ Олег Синегубов, інтерв'ю «Укрінформ», доступ 13 липня 2023 року: <https://www.ukrinform.de/rubric-ato/3736077-oleh-synjehubow-leiter-der-militarverwaltung-der-oblast-charkiw.html>.

⁷ APACS, "Ukraine: Humanitarian situation in newly accessible areas of Kharkiv oblast," October 6, 2022, accessed July 13, 2023, <https://reliefweb.int/report/ukraine/acaps-thematic-report-ukraine-humanitarian-situation-newly-accessible-areas-kharkiv-oblast-06-october-2022>.

⁸ Інтерв'ю з гендерною дослідницею й феміністичною активісткою.

Локальне Ухвалення Рішень

На відміну від процесу ухвалення рішень на вищому рівні, вже спостерігається помітне посилення участі жінок у місцевій політиці. Жінки стали активнішими в місцевій політиці, вони працюють у місцевих адміністраціях або ж на волонтерських засадах у місцевих політичних організаціях⁹. За словами опитаних, війна одночасно створила можливість для такого розвитку подій і зробила його необхідним. Згубний вплив війни на повсякденне життя українців означає, що вони мають брати участь у політичному житті, щоб давати раду загрозам, спричиненими війною. Водночас військова мобілізація відриває від цивільного (а отже, і політичного) життя більше чоловіків, аніж жінок. Разом із прагненням багатьох жінок брати на себе політичну відповідальність це пояснює активізацію політичної участі жінок на місцевому рівні¹⁰. Пані мер із Харківської області так узагальнює цей розвиток подій:

Роль жінок у політиці, громадському житті, на роботі, у вихованні дітей та в будь-якій іншій царині зростає, так само як і їхня відповідальність. Жінки активніше виходять у публічний простір, долучаються до волонтерської діяльності, стають на захист Батьківщини. Всі ці дії неможливі без ухвалення важливих рішень.

Робота в ГО та Волонтерство

Окрім згаданих вище видів формальної політичної участі, багато опитаних називали серед форм політичної участі, які активізувалися під час війни, роботу в громадських організаціях та незалежне волонтерство у наданні гуманітарної допомоги¹¹. Це може звучати дивно, адже вважається, що гуманітарна діяльність не тотожна політичній участі. Проте у ворожому, зруйнованому війною середовищі надання послуг, які в інших обставинах гарантує держава, можна розглядати як політичний акт. Хоча гуманітарна діяльність і прагне бути аполітичною, вона призводить до політичного вибору — наприклад, кому перш за всіх дати їжу або притулок, кому першому відновити електро- або водопостачання, чий голос враховується під час оцінювання потреб. Таким чином, гуманітарна допомога є ключовою частиною політичного рівняння в усіх конфліктних ситуаціях¹².

Жінки не лише працюють у громадських організаціях та в різних гуманітарних установах, а й становлять основу незалежного гуманітарного волонтерства¹³. У цій ролі вони організують розподіл товарів, житло для ВПО, евакуацію вразливих верств населення тощо. Місцева феміністична активістка описала це так.

Жінки взяли на себе нові обов'язки та відповідальність, наприклад, допомагати в гуманітарних ініціативах і захищати свої сім'ї та громади. Вони довели, що

⁹ Письмові відповіді на опитування політичних та політологинь.

¹⁰ Інтерв'ю з гендерною дослідницею, феміністичною активісткою й політикінею.

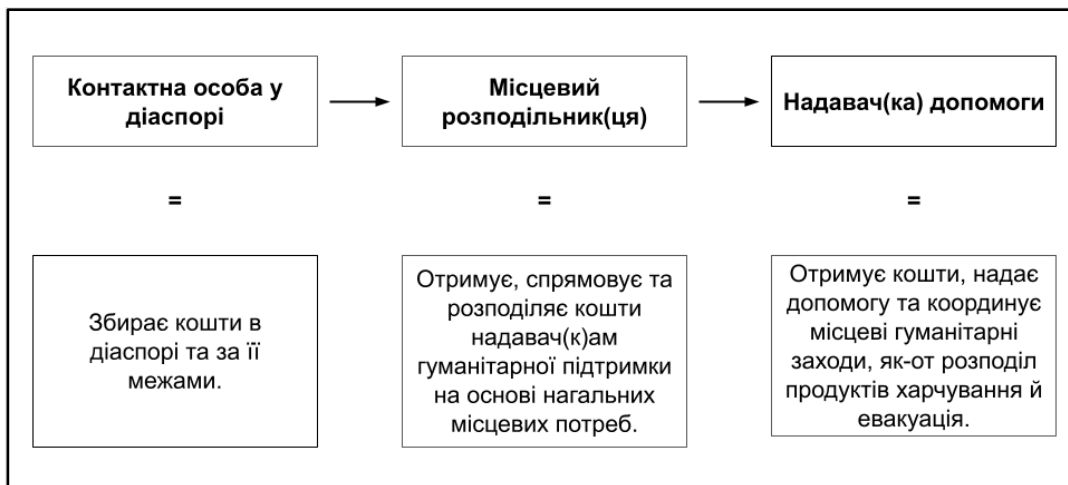
¹¹ Письмові відповіді на опитування політичних та політологинь; інтерв'ю з волонтеркою із гуманітарної допомоги.

¹² Jennifer M. Welsh, "Introduction," in Jennifer M. Welsh (ed.), *Humanitarian Intervention and International Relations* (Oxford: Oxford University Press, 2003), accessed July 18, 2023, DOI:10.1093/0199267219.003.0001.

¹³ Інтерв'ю з гендерними дослідницями й феміністичною активісткою; письмові відповіді на опитування політичних та політологинь.

можуть виконувати найрізноманітніші ролі, зокрема медичного персоналу, волонтерів, правозахисників та лідерів громад.

Важливо, що більшу частину таких робіт провадять незалежно від уряду чи неурядових організацій. Це означає, що волонтери самостійно організують збір коштів, виділення та розподіл гуманітарних вантажів. На рис. 2 показано, як більшість з цих операцій працюють.

Ілюстрація на основі результатів опитувань.

Проблеми: Упередження, Перешкоди та Беклеш (негативна зворотна реакція)

Брак Мобільності у Процесах Учасі

Хоча ми й можемо спостерігати загальну динаміку посилення політичної участі жінок, існує очевидний брак мобільності між різними формами політичної участі. Зокрема, неформальна участь на низовому рівні ще не переросла у формалізовану участь на вищих щаблях влади. Хоча деякі респондентки висловлювали оптимізм щодо того, що жінки зможуть перейти від неформальної до формальної політичної участі, інші висловлювали побоювання, що нинішня політична еліта перешкоджатиме такому переходу¹⁴. Одна з політикинь висловила про це так.

Погляньмо правді в очі: наша політична система є патріархальною, і багатьом чоловікам, які в ній працюють, не подобається, що жінки тепер мають більше відповідальності. Вони можуть змиритися з цим на певний час через війну, але я вважаю справедливим припустити, що вони захочуть повернути свої привілеї, щойно війна закінчиться. Ми вже нині бачимо таке буксування.

¹⁴ Ibid.

У формальних політичних структурах партійних функціонерів і членів держадміністрацій часто описують як впливових «вартових», здатних створювати або руйнувати політичні кар'єри. Відповідно, відсутність підтримки з боку цих осіб посилює іммобільність участі, і якщо цього не змінити, така ситуація може призвести до збереження нерівності у розподілі політичної влади.

Прекарність Політично Активних Жінок

Чимало жінок-волонтерок, які найбільше докладаються до виживання та стійкості своїх громад, самі перебувають у нестабільному економічному становищі.

Попри згаданий вище перерозподіл політичних і гуманітарних обов'язків, чимало письмово й усно опитаних жінок висловлювали занепокоєння щодо прекарності (нестабільності) становища жінок, які долучаються до політичної діяльності. Ця нестабільність зумовлена тим простим фактом, що значна (якщо не більша) частина залучення жінок у воєнний період є неоплачуваною, хоча й потребує багато праці та часу. Особливо це стосується волонтерської роботи, описаної в попередньому розділі¹⁵

Як зазначили опитані, жінки частіше, ніж чоловіки, виконують неоплачувану роботу для своїх громад, адже патріархат привчає жінок до безоплатної роботи з догляду¹⁶. З тієї ж причини неоплачувану працю жінок-доглядальниць широка громадськість з меншою ймовірністю сприймає як політичну проблему¹⁷. Наслідки цього вже помітні в Україні: чимало жінок-волонтерок, які найбільше докладаються до виживання та стійкості своїх громад, самі перебувають у нестабільному економічному становищі. Феміністична активістка з Харкова так прокоментувала цю ситуацію.

Війна впливає на кожну людину в Україні. Але правда й те, що наша реакція на війну має гендерні відмінності. Я гадаю, жінки набагато більше схильні до самоексплуатації просто тому, що суспільство щодня привчає нас до того, що ми в будь-якому разі мусимо піклуватися про сім'ю безоплатно. Безкоштовна праця жінок цілковито нормалізована. І це не змінюється лише тому, що триває війна.

Поширена прекарність жіночої участі не лише призводить до особистих страждань, а й потенційно негативно впливає на сталість політичної активності жінок. Це пов'язано з тим, що бідність послаблює матеріальні можливості жінок та їхню мотивацію до участі в політиці¹⁸.

Сталість Політичної Активності

Питання про те, чи є політична участь жінок сталою, особливо важливе з перспективи майбутнього та відновлення. Історія показує, що в багатьох

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Інтерв'ю з політологинею.

¹⁷ Susan Himmelweit and Ania Plomien, "Feminist perspectives on care: theory, practice and policy," in *The SAGE Handbook of Feminist Theory*, ed. Mary Evans, Hazel Johnstone, Marsha Henry, and Clare Hemmings (London: SAGE Publications), accessed July 13, 2023, <https://www.torrossa.com/en/resources/an/5018745#page=473>.

¹⁸ Åshild Falch, "Women's Political Participation and Influence in Post-Conflict Burundi and Nepal," PRIO Paper, May 2010, accessed July 13, 2023, <https://www.prio.org/publications/7259>; written interview-responses by women politicians and political scholars.

конфліктах спостерігалось помітне зростання політичної участі жінок під час воєнних дій, але згодом наставав «гендерний беклеш». Це зрештою призводить до маргіналізації жінок у процесах ухвалення рішень після припинення бойових дій¹⁹.

Тому уникнення гендерного беклешу має розглядатися в Україні як пріоритетний напрям політики. На щастя, досвід інших конфліктів свідчить про те, що політична активність жінок у воєнний час може допомогти їм здобути «конфліктний капітал»: навички, досвід, мережі та соціальні зв'язки, набуті під час конфлікту, стають особистим і колективним надбанням у повоєнній ситуації²⁰. Ці ресурси можуть послужити основою для майбутньої участі та доступу до ухвалення рішень; їх збирання також може бути гендерно орієнтованим²¹. В Україні той факт, що багато жінок нині вчаться бути лідерами та брати участь у політичному житті, може принести користь їм та іншим жінкам у майбутньому. Цю надію поділяє й одна з політично активних респонденток.

У майбутньому чоловіки можуть намагатися знову домінувати, але вони не можуть забрати у нас отриманого досвіду. Ми багато чому навчилися і стали сильнішими у багатьох сенсах. Тому, хоча й непокоюся за майбутнє, я водночас думаю, що у нас є фундамент, на якому можемо ґрунтуватися.

Проте поширеність гендерного беклешу після минулих воєн слугує попереджувальним сигналом, що самого лише гендерного конфліктного капіталу недостатньо для підтримання політичної активності жінок у повоєнний час. Саме тому жінки мають отримати підтримку вже сьогодні, щоб зміцнити фундамент для сталої рівності політичної участі.

Рекомендації

Як бачимо з наведеного вище, можна спостерігати загальну тенденцію до активізації політичної участі жінок у Харківській області. Однак також стає зрозуміло, що політична участь жінок значно відрізняється залежно від

Міжнародна спільнота має розглядати свою залученість як шанс посилити вже наявну активність жінок, надавши платформу, яка заохочує взаємне навчання та організацію.

конкретного місця, рівня та контексту. Іншими словами, деякі жінки виграють, а інші програють. Ситуація ще більше ускладнюється очевидним браком політичної мобільності, що створює бар'єри для доступу жінок до владних посад і просування вгору політичним «ланцюжком». На цьому тлі міжнародним суб'єктам, які працюють в Україні (іноземним урядам, міжнародним інституціям, неурядовим організаціям), варто впроваджувати політику, спрямовану на сприяння сталій політичній участі жінок як під час війни,

¹⁹ Jane L. Parpart, "Militarized masculinities, heroes and gender inequality during and after the nationalist struggle in Zimbabwe," *NORMA* 10, no. 3-4 (2015): 312–325, DOI:10.1080/18902138.2015.1110434; Sheila Meintjes, Anu Pillay, and Meredith Turshen, *The Aftermath: Women in Post-Conflict Transformation* (London: Bloomsbury Academic, 2001).

²⁰ Christine Cheng, *Extralegal Groups in Post-Conflict Liberia: How Trade Makes the State* (Oxford: Oxford University Press, 2018), <https://global.oup.com/academic/product/extralegal-groups-in-post-conflict-liberia-9780199673346?cc=de&lang=en&>.

²¹ Balbon, "Why Do People Hate You, Mommy?" Militarized Masculinities and Women in Postwar Kosovar Politics".

так і після неї.

Політична участь жінок — насущна тема для української демократії. По суті, міжнародні суб'єкти мають знайти тонкий баланс між сприянням участі жінок та дотриманням незалежності демократичних інститутів і звичаїв України. Відповідно, я вважаю, що найбільш перспективним напрямом міжнародної співпраці є підтримка жінок у політиці через інформаційно-просвітницьку діяльність та навчальні програми. Однак варто підкреслити, що міжнародні суб'єкти повинні бути обережними, щоб уникнути патерналістського підходу до «навчання» українських жінок того, як ставати кращими політиками. Натомість міжнародна спільнота має розглядати свою залученість як шанс посилити вже наявну активність жінок, надавши платформу, яка заохочує взаємне навчання та організацію. Якщо детальніше, то діяльність міжнародних суб'єктів має бути спрямована на досягнення таких цілей:

- **Заохочення зв'язків.** У Харківській області відчувається явний брак зв'язків між політично активними жінками, що обмежує індивідуальні та колективні можливості досягнення політичної влади²². Щоб сприяти взаємному навчанню, обміну знаннями та розбудові потенціалу, необхідно заохочувати об'єднання та створення коаліцій політично активних жінок.
- **Спонування «вартових».** Впливові «вартові» в державних органах та політичних партіях часто обмежують можливості для політичної мобільності жінок. Щоб довести необхідність і переваги доступності владних посад для жінок, потрібно активніше працювати з нинішніми політичними елітами.
- **Виявлення міжнародної солідарності.** Зв'язки між політикинями, феміністичним громадянським суспільством і міжнародними суб'єктами ще слабкі. Посилення інформаційно-просвітницької роботи стане потужним інструментом для зміцнення морального духу політикинь, розбудови потенціалу та повідомлення національним політичним елітам про те, що рівність участі є пріоритетом міжнародного співтовариства.

Для досягнення цих цілей рекомендуються такі дії:

1. **Аналіз.** Інформаційно-просвітницька робота має ґрунтуватися на ретельному аналізі становища політично активних жінок у Харківській області в усьому комплексі їхньої політичної участі. Оскільки різні групи активних жінок працюють з різним рівнем видимості, такий детальний аналіз вимагатиме проведення практичних досліджень. Це означає також, що «швидких рішень» або «експрес-аналізу», найімовірніше, буде недостатньо, щоб отримати достатньо детальну картину політичних реалій на місцях.
2. **Інформаційно-просвітницька робота.** Визначивши коло політично активних жінок, слід поєднати два формати інформаційно-просвітницької роботи.

(1) **Внутрішня інформаційно-просвітницька робота:** мережеві та

²² Інтерв'ю з гендерними дослідницями й феміністичною активісткою; письмові відповіді на опитування від політикинь і політологинь.

дискусійні заходи для жінок з усього спектру політичної участі для обміну знаннями та досвідом у політиці. Щоб створити безпечний простір для відкритих і щирих розмов, учасницями мають бути тільки політично активні жінки. Такі заходи можна організувати у співпраці з місцевою феміністичною громадською організацією, щоб підвищити локальну легітимність і заохотити учасниць до згуртування.

- (2) **Зовнішня інформаційно-просвітницька робота:** налагодження контактів та проведення дискусій із політично активними жінками, політичними лідерами та ключовими стейкхолдерами. До ключових стейкхолдерів належать:
- i. **Партійні функціонери** — адже політичні партії часто є найбільшим бар'єром для жінок у політиці²³;
 - ii. **Урядові чиновники** — адже мобільність у невиборних, адміністративних, політичних установах залишається обмеженою;
 - iii. **Міжнародні суб'єкти** — для обміну ідеями щодо того, як їм використовувати свої важелі впливу для адвокації залучення жінок у політику.

Для того щоб зазначені формати інформаційно-просвітницької роботи принесли бажані результати, виконавцям слід дотримуватися таких принципів.

- (1) **Системність.** Одноразова консультація, найімовірніше, не буде сприйнята як ефективна підтримка. Передумовою впливу є встановлення між учасниками довіри та легітимності. Тому необхідно проводити консультації через певні проміжки часу.
- (2) **Винагорода.** Як уже згадувалося, політично активні жінки часто не очікують компенсації за свою участь через гендерно зумовлені соціальні норми, що стосуються роботи з догляду. Проте брак фінансових ресурсів є значною перешкодою для політичної участі жінок, особливо у воєнних та повоєнних умовах²⁴. Щоб не поглиблювати цю проблему, міжнародні суб'єкти повинні оплачувати жінкам їхню участь у консультаціях.
- (3) **Чутливість до конфліктів.** Війна може спричинити на потенційних учасниць значне психологічне навантаження. Це означає, що консультації слід проводити з урахуванням конфліктологічної чутливості, щоб зміцнити довіру та зменшити ймовірність повторної травматизації учасниць. Це особливо важливо під час обговорення таких чутливих тем, як сексуальне насильство.
- (4) **Інтерсекційність.** Розробляючи просвітницькі програми, необхідно враховувати інші форми маргіналізації, окрім гендерної. Це передбачає активний пошук та залучення жінок із груп меншин,

²³ Lisa Kindervater and Sheila Meintjes, "Gender and Governance in Post-Conflict and Democratizing Settings," in Fionnuala Ní Aoláin et al. (ed), *The Oxford Handbook of Gender and Conflict* (Oxford: Oxford University Press, 2017), DOI:10.1093/oxfordhb/9780199300983.013.37.

²⁴ Falch, "Women's Political Participation and Influence in Post-Conflict Burundi and Nepal."

жінок з інвалідністю або жінок з інших категорій вразливості.

- 3. Підтримка.** Багато респонденток висловили думку, що хоча в Україні існує активне феміністичне громадянське суспільство, державні службовці та політики, які обіймають владні посади, часто ігнорують феміністичні цілі. Для того щоб прислухатися до потреб жінок та домагатися відповідних змін, міжнародні суб'єкти мають проводити консультації та використовувати свої важелі впливу на українських політиків.

Це - перший аналітичний звіт серії "Феміністичні перспективи підтримки України". Відповідний проект підтримується Стабілізаційною Платформою (Stabilisation Platform), яка фінансується Міністерством закордонних справ Німеччини. Думки, викладені в цьому аналітичному звіті, відображають виключно авторський аналіз.

Reflect. Advise. Engage.

The Global Public Policy Institute (GPPi) is an independent non-profit think tank based in Berlin. Our mission is to improve global governance through research, policy advice, and debate.

Reinhardtstr. 7, 10117 Berlin, Germany

Phone +49 30 275 959 75-0

gppi@gppi.net

gppi.net